

Representantforslag 55 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Anders Tyvand, Kjell Ingolf Ropstad, Olaug V. Bollestad og Hans Fredrik Grøvan

Dokument 8:55 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Tyvand, Kjell Ingolf Ropstad, Olaug V. Bollestad og Hans Fredrik Grøvan om å innføre fylkesvise eller regionale mobbeombud

Til Stortinget

Bakgrunn

Mobbing er et stort samfunnsproblem og en alvorlig krenkelse av menneskeverdet. Mobbing kan få konsekvenser både på kort og lang sikt, og for mange setter mobbingen varige spor. Noen bruker hele livet på å bearbeide vonde opplevelser fra barne- og ungdomsårene.

Mobbing har også negative konsekvenser for elevenes læring. Trygghet og trivsel i skolen er en forutsetning for god læring, og en rapport fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) fra 2012, basert på intervjuer med elever på skolens ungdomstrinn og i videregående skole, viste en klar sammenheng mellom trivsel og prestasjoner.

Alle elever har en lovfestet rett til å føle seg trygge på skolen, og det er skolens og skoleeiers ansvar å sørge for at rettigheten oppfylles. Det foregår mye godt arbeid mot mobbing i norske skoler, og tusenvis av lærere og skoleledere gjør en god innsats for å skape gode, trygge læringsmiljøer. Dessverre ser en likevel for mange eksempler på elever som ikke blir tatt på alvor eller får den hjelpen de behøver når de melder fra om mobbing. Det er alvorlig.

Flere studier viser at mange tusen barn og unge i Norge jevnlig blir utsatt for mobbing, krenkelser og sosial isolasjon. Tall fra Elevundersøkelsen forteller at om lag 20 000 elever blir mobbet hver uke, og yt-

terligere 40 000 elever opplever mobbing to til tre ganger i måneden.

Det har gjennom flere tiår blitt satt i verk en rekke tiltak for å bekjempe mobbing, men med varierende effekt. Forslagsstillerne viser til at regjeringen har lagt fram en proposisjon for Stortinget, med foreslåtte endringer i opplæringsloven og friskoleloven, som et ledd i kampen mot mobbing. Flere av de foreslåtte endringene er gode, men tiltakene er ikke tilstrekkelige.

Det er positivt at regjeringen vil innføre en aktivitetsplikt for skolene, som stiller krav om kontinuerlig innsats mot mobbing. Det er også positivt at klageordningen i mobbesaker skal forbedres, og at Barneombudet skal styrkes og få en mer aktiv rolle som hjelper og støttespiller for barn i tunge mobbesaker.

Forslagsstillerne mener imidlertid at det er behov for å styrke det forebyggende arbeidet ytterligere og fremme tiltak for å sikre bedre hjelp til dem som opplever å bli mobbet, også før en mobbesak eventuelt blir en klagesak. Opprettelsen av lokale mobbeombud i hvert fylke eller hver region kan bidra til begge deler.

Mobbeombud i dag

Buskerud fylkeskommune ansatte i 2012 et eget mobbeombud. Ombudet skal sikre at barn og unge i Buskerud får ivaretatt sine rettigheter, og samtidig være et tilbud når skolens tiltak mot mobbing ikke er tilstrekkelige. Ombudet arbeider både på individ-, skole-, system- og samfunnsnivå, og ble i utgangspunktet ansatt i en toårig prosjektstilling. På bakgrunn av positive erfaringer har satsingen senere blitt gjort permanent.

Etter forliket mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjettet for 2014

ble det bevilget midler til et toårig prøveprosjekt med mobbeombud i flere fylker. Det ble ansatt mobbeombud i Nordland, Hordaland og Østfold, og prosjektet skal følges opp med en evaluering i etterkant. I 2016 vedtok også Oslo kommune å ansatte eget mobbeombud.

I tillegg har 17 fylkeskommuner ansatt egne elev- og lærlingeombud. Disse jobber kun med elever i videregående opplæring og i varierende grad med problemstillinger knyttet til mobbing.

Kristelig Folkeparti har de senere år gjentatte ganger fremmet forslag om å innføre mobbeombud over hele landet. Forslagsstillerne mener det mangler en slik instans som kan være en heltidsressurs i kampen mot mobbing. Når forslaget igjen fremmes, skjer det i erkjennelsen av at samfunnet i liten grad lykkes i kampen mot mobbing. Forslagsstillerne mener kampen mot mobbing i skolen må intensiveres og pågå hele tiden. Ingen skal behøve å grue seg til å gå på skolen på grunn av mobbing.

Mobbeombudenes rolle

Forslagsstillerne mener at de lokale mobbeombudene må ha ansvar for hele opplæringsløpet fra barnehage til videregående opplæring. De må ha et tydelig mandat, og det må utarbeides nasjonale retningslinjer for stillingenes innhold. Det er også avgjørende at mobbeombudene har en solid faglig forankring for sitt arbeid og tilknytning til relevante fag-

miljøer, som for eksempel Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger. Det må også etterstrebes et godt samarbeid mellom Barneombudet og de lokale mobbeombudene.

Mobbeombudene bør være en lavterskelinstans som det er lett å kontakte for elever som opplever mobbing, men også for foreldre som opplever behov for hjelp og bistand i vanskelige mobbesaker. I tillegg må de kunne bidra i det forebyggende arbeidet gjennom å være en tilgjengelig kompetanseressurs for lærerkolleger, skoleledere, skoleeiere og foreldregrupper. De må kunne bidra til å heve kompetansen om hvordan man kan forebygge mobbing, hvordan man kan arbeide for å oppnå trygge og gode læringsmiljøer, og hvordan fastlåste mobbesaker bør håndteres. I tillegg bør mobbeombudene ha en vaktbikkjefunksjon overfor både skoler, skoleeiere og klageorganer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å innføre lokale mobbeombud i hvert fylke eller hver region.

23. februar 2017

Anders Tyvand

Hans Fredrik Grøvan

Kjell Ingolf Ropstad

Olaug V. Bollestad